

PAPER DETAILS

TITLE: Türk Eğitim Sisteminde Yeni Kanun (4+4+4) Degisikligi Üzerine Düşünceler

AUTHORS: Battal ODABASI

PAGES: 103-124

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/46537>

Türk Eğitim Sisteminde Yeni Kanun (4+4+4) Değişikliği Üzerine Düşünceler

Battal ODABAŞI^{*a}

^a İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İstanbul/Türkiye

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cufej.2014.015

Makale Geçmişi:

Geliş 11 Ekim 2013
Düzeltilme 28 Ocak 2014
Kabul 28 Ağustos 2014

Anahtar Kelimeler:

Türk eğitim sistemi,
Kanun değişikliği,
Demokratik kitle örgütü.

Öz

Türk eğitim sistemi, hükmet politikaları veya Milli Eğitim Bakanlığı (özellikle Talim Terbiye Kurulu)'nın tutumu gereği her dönem değişikliklere uğramaktadır. Oysa bir ülkenin en istikrarlı ve uzun vadeli devlet politikası oluşturma gereken kurumu Eğitim Bakanlığıdır. Yeni yasalaşan 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 7 inci maddesinin birinci fıkrasındaki değişiklikle, zorunlu öğretim süresi 12 yıla çıkarılıp kademeler 4+4+4'e ayrılıyor. Kanun değişikliği, eğitim sisteminin yeniden yapılandırılmasını tartışmaya açıyor. Yasanın mantığı, çocukların yeteneklerine göre erkenden yönlendirilmesi ve meslek eğitiminin canlandırılması gerekçesiyle yeniden düzenlenmesi ihtiyacından yapıldığı savunulmaktadır. Bu çalışma, getirilen değişikliğin olumlu ve olumsuz yanlarını demokratik kitle örgütleri ve üniversitelerin önerileri çerçevesinde şekillendirmeyi amaçlamaktadır. Betimsel bir çalışma olup, eğitim bilimi alanında gittikçe azalan Betimsel çalışmalara olan gereksinimi de yeniden tartışmaya açmayı hedeflemektedir.

Thoughts Upon New Regulation Change (4+4+4) in Turkish Education System

Article Info

DOI: 10.14812/cufej.2014.015

Article history:

Received 11 October 2013
Revised 28 January 2014
Accepted 28 August 2014

Keywords:

Turkish education system,
Regulation change,
Democratic mass organization.

Abstract

Turkish education system, as a part of governmental policies and due to ministry's attitude, changes termly. However the most crucial governmental policy of a country, which must be consistent and long-term, is education. With a recent regulation "dated 5.1.1961 and the law no. 222 and 7th matter 1st clause of Education Law" it is aimed to elevate compulsory Education to 12 years and divided its levels into 4+4+4. This amendment in the law aims to turn Education system to a new format. According to the government, there a son of employing this law is to lead children, depending on their abilities, to their future professions and to animate the vocational education. This study aims at shaping the positive and negative sides of the amendment based on universities' and non-governmental organizations' suggestions. Being a descriptive study, its purpose is also to discuss the necessity of descriptive studies, which decrease gradually in pedagogy.

* Yazar: battalodabasi@aydin.edu.tr

Giriş

Türk eğitim sistemi kurulurken kültür temeli üzerine inşa edilmiştir. Bu anlamda ulusal (milli) ve kültürel devlet anlayışının gerektirdiği sorumluluk, sistemin hem değişimci hem de tutucu yönünü oluşturmuştur. Sistemin ruhu değişimciydi çünkü yeni insana ihtiyacı vardı ve inkılâpçılığı hayata yansıtmak zorundaydı. Bu sebeple 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile bütün eğitim kurumları tek çatı altında toplanıp Eğitim Bakanlığına bağlandı. Maarif Teşkilatı Hakkındaki Kanun (2 Mart 1926) kabul edilip eğitim sistemi, merkezi ve kontrollü bir yapıya dönüştürüldü. Ayrıca Saltanat ve Hilafet kaldırıldı (1924). Şeriye ve Evkaf Vekâleti yasasıyla yalnızca din işleriyle uğraşan Diyanet İşleri Başkanlığı kuruldu. Bu yasanın sonucunda, tekke ve zaviyelerin kapatılması önemli bir aşamadır. Ardından laikliğe yönelik adımların atılmasıyla, toplumsal bağın, milli ve kültürel temeller üzerine oturmasını sağlayan gelişmeler bu dönemde gerçekleşmiştir. Bu bağların en önemlisi ulus-devlet anlayışının, hangi insan gerçekliği üzerine inşa edileceğini belirleyen, Anayasa'da (ikinci madde) laiklik ilkesinin yer almasını sağlayan değişikliklerle olmuştur (5 Şubat 1937).

Ardından “millileşmede” ikinci adım olan, Türk Dil(1931) ve Türk Tarih Kurumu(1932)” gibi kurumsal-kültürel üst yapı kurumları kurulmuştur. Amerikalı fonksiyonalist-pragmatist eğitimci Dewey Türkiye davet edilip, önerileri alınmış, öte yandan Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel, Sovyetler Birliği’ndeki gözlemlerini uygulamaya dönüştürüp, halkevleri ve köy enstitüleri gibi halkçı eğitim kurumlarını açmıştır. Yeni eğitim sistemi, Lozan’da belirlenen koşullara uygun olarak düzenlenmiş, gayri Müslimler azınlık olarak tanımlanarak, milliyetçi ve laik sistemin yapılanmasında önemli adımlar atılmıştır. Bu süreçte Atatürk inkılâplarının ruhu, milliyetçilik ve laiklik, motoru ise inkılâpçılık olarak toplumsal yaşama yansımıştır.

Cumhuriyet ve kurumları zamanla tutucu olmuştur çünkü zamanın ruhuna uygun olarak ilk devrim heyecanındaki kadar, sisteme güçlü bağlılık olmayacağı sosyal realite olarak kabul edilmektedir. Devrimin ilk dönemlerinde oluşan enerji zamanla dağılacak ve aynı ruhu devam ettiremeyecektir. Sistemin ana hücreleri olan ve Fransız etkisi içeren milliyetçilik Kürtleri, laiklik ise İslami düşünce kökeninden gelenleri rahatsız etmiştir.

Günümüz dünyası yeni insanı yaratma ihtiyacını duymaktadır. Bilgi ve teknoloji kaynaklı bu değişim serüveni Arap ülkeleri başta olmak üzere, yeni sermaye, kültür ve yeni insanı da yaratmak isteyecektir. Yeni sermaye- kapital ve onun temsilcisi olan kültürel ve sosyal üst yapı merkezleri, tetikleyici olan teknoloji ile birlikte kendi paradigmasını da oluşturuyor. Yeni paradigma tüm hayat üzerinde değişimleri yeniden kurgulamaktadır. Bu süreçteki değişimler zamanla aile-feodal koşullu örgütlenmeye dayalı devletçi yapılanmalarında ortadan kalkmasına neden olabilir. Çünkü yenisünya düzeni tüketme özgürlüğüne sahip bireyi hedeflemek düşüncesindedir. Özgür iradesiyle, teknolojiyi (internet, mobil, banka (Visa-kart) gibi tüketim değerlerini) kullanan insanı yaratmayı amaçlamaktadır. Bu sebeple, bireyi merkeze alan yaklaşımlar ön plana çıkmış, geleneksel ve tekçi uygulamalar her anlamda değişim karşısında tutunamaz duruma gelip, terk edilmeye başlanmıştır. Bu paralelde kültürel-hukuksal ve sosyal düzenlemeler bireysel ve çoğulcu haklar esas alınmak zorunda kalmıştır. Birey hakları geniş bir bakış açısıyla tasarlanırken, kültürel, sosyal ve dinsel farklılıklar birer kültürel zenginlik olarak algılanmaya başlanmıştır. İşte bu yeni durum, sadece feodal (ve bağımlı burjuvazi) destekli zorba sistemlerini değil aynı zamanda Ortadoğu ve Asya bölgesinde, merkeziyetçi ve tekçi, ulus-devlet sistemlerini de dönüştürmektedir.

Bu değişimin öznesi yeni kapital düzenin istediği türden birey kadar, Fransız ekolün esas alındığı merkeziyetçi ve laik anlayışın da değişmesi sonucunu doğurmaktadır. Türkiye’de çok partili süreç geçişle (Demokrat partinin iktidarıyla (1950)) başlayan din eğitimi tartışması, laikliğin yeniden tanımlanması ile ilgili yorumları güncelleştirmiştir. Sonrasında 12 Eylül askeri darbe ile 16/6/1983 tarih ve 2842 sayılı Kanunla getirilen (1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 12. Maddesi), “Türk Milli Eğitiminde laiklik esastır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilköğretim okulları ile lise ve dengi okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer alır” hükmü ile yeni bir dönem başlamıştır. Bu dönemde din

eğitime ve İmam Hatip okullarına olan ilgi artışı yüksek olmuştur. Bununla birlikte din dersleri müfredatta yer alarak zorunlu ders olarak okutulmuştur.

MGK, 28 Şubat 1997 tarihinde laikliği korumak ve gericilikle mücadele adı altında kararlar almıştır. 18.08.1997 tarih ve 4306 sayılı yasa ile 1997/'98 öğretim yılından itibaren 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitime geçilmiştir. T.C. Anayasası'nın 42. Maddesi gereği, *"Kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz. İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır,* ibaresi esas alınarak, 8 yıllık kesintisiz ve zorunlu ilköğretim sistemine geçilmiştir. Bu durum çocukların gönderildiği Kur'an kurslarının önünde engel oluşturduğu gibi aynı zamanda, İmam-Hatip Ortaokullarının kapatılması zorunluluğunu da doğurmuştu. Kasım 2002 tarihinde genel seçim sonuçları AKP'nin tek başına iktidara gelmesi yeni bir dönemi başlatmıştır. AKP Siyasal İslam'ın temsilcisi olarak ve laiklik tartışmasında taraf olma durumunu koruyarak iktidara gelmiş ve sonraki seçimlerde de tek başına olan iktidar durumunu devam ettirmiştir.

Tablo.1. İmam-Hatip liselerinin yıllara göre göstergesi

İmama-Hatip Liselerinde Okuyan Öğrenci Sayısının Yıllara Göre Göstergesi (MEB,2011)	2002-2003	2008-2009	2010-2011
	71.100	143.637	235.639

Siyasal süreçlerdeki bu değişim dönüşüm zamanla, eğitimde de yerini bulmuştur. 2003 yılında ÖSS'ye girişte katsayı farkının azaltılmasıyla İmam-Hatip ve meslek liselerine olan talep bir önceki yıla göre daha çok artmış ve daha da artması beklenmektedir. 2010 yılında 2547 sayılı YÖK kanununun 45. maddesinin değişmesiyle üniversitede katsayı farkı tümüyle ortadan kaldırılmış, meslek lisesi olarak tanımlanan İmam Hatipler liselerinin önü de açılmıştır. Bu değişikliklerle %40 olan meslek liseleri oranı % 65'lere çıkarmak hedeflenmektedir(Odabaşı,2012).

Tablo.2. MEB Genel ve Mesleki eğitim verileri

Yıllar (MEB,2007-2009)	Toplam (1)	Genel Orta Öğretim (2)	Mesleki ve Teknik (3)	3/1 (%)
2006-2007	3.386.717	2.142.218	1.244.499	36,7
2007-2008	3.245.322	1.980.452	1.264.870	39,0
2008-2009	3.837.164	2.271.900	1.565.264	40,8

Lise ve üniversite düzeyindeki öğrencilerin hayatlarını etkileyen bu değişimler gittikçe daha alt kademelere doğru inmektedir. Yeni kabul edilen "5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 7 inci maddesinin birinci fıkrasındaki" değişiklikle zorunlu öğretim süresi 12 yıla çıkarılıp kademelerin 4+4+4'e ayrılması istenmektedir. İktidar partisinin istemi olan ve yasalaşan kanun maddeleri gerek yasanın tartışma süreci ve gerekse de içeriği yönünden kamuoyunda oldukça fazla tartışılmakta olup, daha uzun süre tartışılacağı varsayılmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Günümüz dünyasında insan kaynağı, en önemli zenginlik olarak görülmekte olup, insanın niteliği de gelişmişlik göstergesi olarak kabul edilmektedir. İnsan niteliklerinin (yetenek ve üretim bakımından) doğru yönlendirilip geliştirilmesi önemsenmektedir. Bu nedenle, çağdaş toplumlarda hükümetlerin en çok kaynak ayırdığı ve bütçede en büyük pay aktardıkları sektör de eğitimidir. Bu anlamda insan kaynağının işlenmesi ihtiyacı, onun daha iyi nasıl öğreneceğinden ve yetenekleri ile potansiyelini en üst boyuta nasıl çıkarabileceği sorusunu cevaplamaktan geçmektedir. Günümüz dünyasında fırsat eşitliği

kavramı da, sadece bölgesel veya sınıfsal farklılığın ortadan kaldırılması olarak görülmemektedir. Bireyin sürece dâhil edilip yetenekleri ve ilgileri doğrultusunda yetişmesini sağlamak olarak da anlaşılmaktadır. Yeni yasalaşan “5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 7 inci maddesinin birinci fıkrasındaki” değişiklikle zorunlu öğretim süresi 12 yıla çıkarılıp kademelerin 4+4+4’e ayrılmasını” amaçlayan kanun maddelerinin ana mantığı çocukların yeteneklerine göre erkenden yönlendirilmesi ve meslek eğitiminin canlandırılması olarak savunulmaktadır.

Eğitim sisteminde yönlendirme oldukça önemli bir konudur. Eğitim sistemi; “ öğrencilerin yetersizliklerine veya eksik yönlerine (yani, çocukların ne yapmadıklarına) odaklanmaktan ziyade, onların güçlü oldukları zekâ alanlarını (yani, çocukların nasıl veya hangi yollarla en iyi öğrendiklerini) tespit etmeli ve onlara bu alanlarda başarılı olmaları için yardım etmelidir... En geniş anlamda eğitimin amacı, çocuklardaki farklı ilgileri, ihtiyaçları ve yetenekleri ortaya çıkarmak ve onları sınıftaki öğrenme-öğretme sürecinin temelleri olarak kullanmaktır.” (Saban,2005:3, Odabaşı,2010:13)

“Üstün yeteneği olan bir çocuğun müzikle uğraşmasını yasaklamak ve matematik çalışmaya zorlamak onun ruh sağlığının bozulmasına yol açabilmektedir. Böyle bir tutum üst düzeydeki bir sanat yeteneğinin kaybolmasına da neden olabilmektedir (Kuzgun&Deryakulu,2004:5).Gardner’a (2002:5) göre “bireylerin insani potansiyellerinin farkında olmalarına yardım etmek amacıyla onları ‘önceden yapılan öğrenme’ (anticipatorylearning) gibi genel becerilerde eğitmek için bütün bir kültür olarak insan zekâsını geliştirmeyi araştıran yeni programlara artan bir ilgi vardır” .

Böylesi bir ihtiyaçtan hareketle Türkiye, yeni bir program yapısına gitmeyi hedeflemektedir. MEB ilköğretim müfredatında yapılandırmacılığa(constructivism) yönelmesi bu nedenle önemlidir. Bireyin kendine göre ve yeteneği ölçütünde bilgiyi inşa etmesini amaçlayan bu sistem, çağımızın pedagojik yöntemiyle örtüşmektedir. Yeni eğitim sistemi bireyin öğrenme çeşidi ve hızına göre şekillenmektedir. Yeni yasa bu anlamda bireyin yeteneğine göre, öğrenme düzeyini temel alarak yönlendirme sistemine geçmeyi hedeflemektedir.

Bu araştırmada yeni yasa ile ilgili demokratik kitle örgütleri, üniversiteler ve öğretmen sendikalarının görüşlerine yer verilerek, getirilmek istenen yasanın olumlu ve olumsuz yönleri ele alınacaktır. Ayrıca yasa ve düzenlemeler temel alınarak, gelecekteki eğitim sistemiyle ilgili olarak öngörülerde bulunulacaktır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmamızda betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimsel araştırma; geçmişte veya bugün var olan bir olayı ya da durumu, var olduğu şekilde tanımlayan bir araştırmadır (Karasar,1982:80; Yıldırım&Şimşek,1999, Işıkoğlu,2005). Ayrıca, geçmişte ve var olan durumu olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçlayan “tarama modeli” ’yaklaşımı da kullanılmıştır.

Kapsam ve Sınırlılıklar

Yaptığımız araştırma pedagoji alanında kuramsal bir çalışma olup, eğitim sistemimizde hayata sokulan yasa ile ilgili olarak, demokratik kitle örgütleri ve ağırlıklı olarak üniversitelerin görüşleri ele alınmıştır.

Kanunla ilgili lehte veya aleyhte taraf olanların fikir ve yaklaşımları:

A)Lehte olanlar:

-Eğitim-Bir Sen

Eğitim-Bir-Sen yöneticisi Özer yasayı şöyle savunmaktadır: “Yeni eğitim sisteminin, Eğitim-Bir-Sen olarak 18. Milli Eğitim Şurası’nda verdiğimiz önergeyle kamuoyu gündeminde yer almaya başladığını ifade ederek, yükseköğretim öncesi eğitim sürecinin 1+4+4+4 şeklinde 13 yıl olması yönündeki önergemiz kabul edilerek şura kararına dönüşmüş”tür.

“Özer, sözlerini şöyle sürdürdü: “4+4+4 eğitim sistemi modeli, vesayetçi zihniyetin eğitim sistemindeki son kalıntısı konumundaki sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulamasını sona erdirmeyi amaçlayan önergemiz çerçevesinde alınan şura kararına dayanmaktadır. Başka bir deyişle, eğitim sistemimizin en kapsamlı istişare organı olan Milli Eğitim Şurası kararının siyasi irade tarafından uygulanmasının eseridir. Geline nokta, 18. Milli Eğitim Şurası’nda sunduğumuz önergeyle, eğitim sisteminden vesayetçi dayatmaların temizlenmesine aracılık edecek yasal düzenlemeye dönüşmesine, bu suretle milletin talebi doğrultusunda demokratik, özgürlükçü ve sivil aklın ürünü bir eğitim sistemi modelinin hayata geçirilmesine hem öncülük hem de aracılık ettik. Sonuç itibarıyla 4+4+4 eğitim sistemi modeli, doğrudan millete ait bir öneri olarak ortaya çıkmış ve kanunlaşmıştır.”

-İmam-Hatipler Derneği

İmam Hatip Liseleri Mezunları Derneği (ÖNDER), TBMM Milli Eğitim Komisyonu’nda oluşturulan alt komisyona sunduğu raporda kız öğrencilerin mükellefiyet çağına göre eğitim programı düzenlenmesini önerdi. Raporda, özellikle Doğu ve Güneydoğu’da farz, gelenek, inanç ve vicdani yönelim dolayısıyla İslam inancına göre mükellefiyet çağındaki kız çocuklarının yatılı okullara karma ortama ve zorunlu eğitimin dayatması dolayısıyla örgün ortama katılmasının engellendiği savunularak; kız çocukları için karma eğitim yerine kız-erkek öğrencilerin ayrı ayrı okuduğu okulların açılması talep edilmisti. Alt komisyonda benimsenen önerilerle birinci ve ikinci kademe ilköğretim okullarının binalarının ayrı ayrı olması gerektiğinin düzenlenmesine karşın bu okulların ortaöğretim kurumlarıyla da bir arada olabildiğinin de önü açıldı.

B) Aleyhte Olanlar: TUSİAD, Sabancı ve ERGE gibi demokratik kitle örgütleri tasarının aleyhinde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca üniversitelerden başta Ankara ve Boğaziçi olmak üzere birçok eğitim kurumundan da olumsuz tepkiler basına yansımıştır.

1) Okula erken başlama ili ilgili görüşler

-Ankara Üniversitesi

Önerilen 4+4+4 modeli eğitim hakkına erişimi engellemektedir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’na göre temel eğitim, her Türk vatandaşının yasal hakkıdır ve devlet eliyle parasız verilir. Bu eğitim, Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 4., 5., 6., 7., 8., 9. ve 12. Maddelerinde ifade edilen “genellik ve eşitlik”, “ferdin ve toplumun ihtiyaçları”, “yönelme”, “eğitim hakkı”, “fırsat ve imkân eşitliği”, “laiklik” ve “süreklilik” ilkelerine uygun olmalıdır. Oysa kanun teklifi ile farklı toplumsal gruplar ve tabakalardan çocukların eğitim hakkı engellenmekte, eğitimde eşitlik ilkesi zedelenmektedir. Kanun teklifi, 8 yıllık temel eğitimi fiilen 4 yıla indirerek kız çocuklarının, yoksul çocukların, köy çocuklarının ve engelli çocukların üst öğrenime devam etme olanaklarını ortadan kaldırmaktadır. Tasarı, çocuk işçiliğini, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılığı, sınıfsal ayrışmayı, köy-kent kutuplaşmasını teşvik etmekte, çocukların toplumsallaşarak bütünsel ve çok yönlü gelişiminin önünü kapatmaktadır. Genel olarak tasarı,

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün çocuk işçiliğinin önlenmesine dair kararları, UNESCO Eğitimde Ayrımcılığa Dair Sözleşme'nin birçok hükmünü göz ardı ederek insan hakları ihlallerine yol açmaktadır.

-Boğaziçi Üniversitesi

Yeni taslakta 1'inci sınıf yaşı bir yıl öne alınmaktadır. Böylece, 60-72 ay çocukları, okulöncesi eğitime değil, 1'inci sınıfa alınacaktır. Bu uygulama pedagojik açıdan sakıncalıdır. Bu yaş çocukları, daha somut işlemler dönemine geçmediği için 1'inci sınıf becerileri arasında bulunan okuma-yazma, basit sayısal değerlendirme ve işlemleri yapabilecek bilişsel düzeyde değildir. Müfredatı değiştirmek ise 1'inci sınıfta etkinlikle verebildiğimiz bu becerileri bir yıl erteleme durumunu yaratacak ve ilköğretimin 1'inci sınıfına ait olmayan okulöncesi becerileri bu sınıfa taşıyacaktır. O zaman, içerik açısından model 1+3+4+4 haline gelecektir. Böyle bir sistem oluşumu, bilimsel açıdan sakıncalı olduğu gibi aynı zamanda hiç bir ülkede bulunmayan anlaşılabilir bir bölünmeyi oluşturacaktır.

Zorunlu ilköğretime başlama yaşının 1 yıl erkene alınması ve bunun sonucu olarak okulöncesi eğitimin zorunlu eğitimin dışına çıkarılması çocuğun gelişim ve eğitimine ilişkin bilimsel verilere uygun değildir.

-ODTÜ

Yenilenen yasa teklifinin içeriğinde (Madde 3) "Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar..." ifadesi yer almakta ve 60 ayını dolduran çocukların ilköğretim 1. sınıfa başlatılması amaçlanmaktadır. Bu öneriyi birçok yönden uygun görmemekteyiz:

- Farklı aile ve çevrelerden gelen çocukların dil gelişimleri ilköğretim programına uyumda yetersiz kalabilir. Araştırma sonuçlarına göre bu yaş grubundaki çocukların okuma-yazma öncesi dil gelişim düzeylerinin bu konudaki başarılarını doğrudan etkilediği bilinmektedir.
- Fiziksel olarak ilköğretim programına hazır değildirler. Bu yaş aralığındaki çocukların özellikle küçük kas gelişimleri ilköğretim programı tarafından belirlenen çalışmalar için yetersiz olabilir. Yedi yaşındaki çocukların bile el yazısı konusunda zorlandıkları düşünüldüğünde, 60 ayını dolduran çocukların yazma konusunda ciddi sorunlar yaşayacakları aşîkârdır.
- Sosyal ve duygusal olarak bu yaş aralığındaki çocuklar ilköğretim kurallarını yerine getirmede zorlanacaklardır. Dikkat süreleri bir ders süresi boyunca dersi takip etme ve oturma gibi gereklilikleri yerine getirmek için uygun değildir. Duygusal olarak yakın yetişkin ilgisine ihtiyaç duyarlar ve sosyal kural ve normları oyunları içerisinde deneyimleyerek içselleştirmeye çalışırlar.
- Öz bakım becerileri açısından 60. ayını dolduran çocukların eksik oldukları ve desteklenmeleri gereken yerler vardır. Örneğin, tuvalet gereksinimini tek başına karşılamada sıkıntı yaşayabilir, yemek yerken desteğe ihtiyaç duyabilirler. Sınıf öğretmenleri daha kalabalık olan ilköğretim sınıflarında bu ihtiyaçları karşılamada yetersiz kalabilirler.
- 5 yaş çocuğu hayal ve gerçeği ayırmakta sıkıntı çekebilir. Bu nedenle "somut işlemler" yapmayı gerektiren birinci sınıf çalışmalarında sorunlar yaşayabilir.
- 1. sınıf ortamı, 60 ayını dolduran çocukların gelişimlerini ve öğrenmelerini destekleyecek bir ortam olarak kabul edilemez. Çünkü bu yaş grubundaki çocuklar pasif bir öğrenme modelinden ziyade aktif olarak kendi öğrenmelerini yönlendirmelidir. Bu çocuklar oyun ve projeler yardımı ile en iyi düzeyde öğrenirler.

2)Erken mesleki yönlendirme ile ilgili görüşler

-Ankara Üniversitesi:

Mesleki yöneltenin erkene alınması sakıncalıdır. Erken mesleki yönlendirme çocukların temel eğitim ile hedeflenen “bütünsel gelişimini engelleyicidir. Çocukların yetenek, ilgi, özellik ve değerlerini tanıyarak yaşam hedefleri ve beklentilerinin belirgin ve tutarlı hale gelmesi ancak ergenlik döneminin sonunda gerçekleşebilmektedir. Bu nedenle erken tercih sakıncalıdır.

-Boğaziçi Üniversitesi

Yeni taslakta ilköğretimin ikinci kademesinde, artık yönlendirme yer almamaktadır. Bu olumlu bir gelişmedir. Ancak, teklifin 9’uncu maddesinde seçmeli dersleri almanın, “öğrencilerin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre” yapılacağı belirtilmektedir. Yeti, beceri ve ilgiler 10-13 yaş arası büyük değişimler içinde olduğundan, bilimsel veriler ışığında seçmeli derslerin yalnız ilgiler yönünde olması gerekir. Eğer yeni taslakta belirtildiği gibi seçmeli ders alınırsa, bu yine bir yönlendirme olacak ve belirtilen sakıncalar, yapılan yeniliğe rağmen ortadan kalkmamış bulunacaktır.

Önerideki son 4 yılın mesleki ve teknik yönlendirmeyi içermesi, bilimsel açıdan sakıncalıdır. Bilimsel veriler ilgi, bilgi, yeti ve becerilerin 15 yaşlarında bile kararlılık göstermediğini ve kaygan bir zeminde olduğunu saptamıştır. Araştırmalar, çocukların yaşam boyu çalışacakları alanlardaki eğitim seçeneklerini 18 yaşından önce doğru ölçütlerle değerlendiremediklerini göstermektedir.

On iki yıllık zorunlu eğitim bu taslağın bilimsel temellere dayanan ve insan gücü niteliği açısından önem arz eden bir önerisidir. Ancak, bu eğitimin zorunlu olması yanında genel ve çağın gerektirdiği temel eğitim yaklaşımını içermesi, önemle üzerinde durulması gereken bir konudur. Unutulmamalıdır ki en iyi mesleki eğitim etkin bir genel eğitim üzerine kurulabilir. Toplumun çeşitli kesitlerinin farklı tercihleri, zorunlu ve genel eğitim içinde zengin bir seçmeli dersler havuzu çerçevesinde karşılanmalı ve bir insan hakkı olan eğitim, tüm çağ nüfusunu içine alacak bir bütünsellik göstermelidir.

-ODTÜ

Mesleki eğitime yönlendirmenin ilköğretim 4. sınıfta başlaması ve ilköğretimin 2. kademe de yer alacak olan 5. sınıftan itibaren öğrencilerin meslek eğitim veren programlarına devam etme seçeneklerinin olması öngörülmektedir. Kanun teklifinde mesleki eğitimdeki verimsizliğin nedeninin, öğrencilerin mesleki eğitime daha erken yaşlarda yönlendirilmemesi olduğu belirtilmektedir. Bu bir varsayımdır ve hiçbir bilimsel desteği yoktur. Bilimsel gerçekler doğrultusunda 10 yaşındaki bir çocuğun mesleğe yönlendirilmesi çocuğun doğası ve geleceği açısından uygun değildir. Henüz somut işlem dönemini tamamlamamış, benlik algısı oluşmamış, mesleklere yönelik tutum ve yönelim gerçekleşmemiş, yeteneklerinin farkında olmayan, özetle gelişimsel olarak gelecekteki mesleğine yönelik karar vermeye hazır olmayan 10 yaş çocuklarının bu yaşta rehberlik servisi aracılığı ile belirli bir mesleğe yönlendirilmesi çağdaş eğitim ve kariyer gelişim ilkelerine aykırıdır. Her ne kadar daha sonraki aşamalarda çocuğa esneklik sağlanacağı ve isterse başka bir alanda eğitime devam etme ya da genel eğitim kanalına geri dönme şansı verilse de geçen zaman çocuğun mesleki gelişimi ve eğitimi açısından geri dönüşmez zararlar ortaya koyacaktır. Almanya ve Avusturya gibi birkaç Avrupa ülkesi dışında erken yaşlarda mesleğe yönlendirmeyi ve meslek eğitimi ön plana çıkaran gelişmiş ülke yoktur.

-Gazi Üniversitesi

Dünyada gelişmiş ülkeler temel alındığında bilindiği kadarıyla Almanya hariç hiçbir ülkede, mesleğe yönlendirme 5. sınıfta başlatılmamaktadır. Öyle ki son yıllarda Almanya’da erken yönlendirmenin yol açtığı sorunlar tartışılmakta ve okular arası geçişler gibi geçici çözümler getirilmektedir.

Kurulan sistem, genel olarak alt sosyo-ekonomik çevrede yetişen çocukları meslek okullarına yönlendirmiştir. Kendine özgü koşullara sahip olan Almanya, Türkiye için örnek olmamalıdır.

Buna karşılık, dünyanın ABD, Kanada, İngiltere, Avusturya, Fransa, Belçika, Danimarka İtalya, Lüksemburg, İrlanda, İzlanda, Japonya ve Güney Kore gibi birçok ülkede mesleğe yönlendirme 8. sınıf sonrasına bırakılmaktadır. Bu ülkeler, eğitim programından bağımsız olarak çocukların bilimsel süreç becerilerini; matematik ve fen okuryazarlığını; okuduğunu anlama becerilerini ölçen PISA gibi uluslararası sınavlarda yüksek performans gösteren ülkeler arasındadır.

Öte yandan, 10-13 yaşlarındaki çocukların yeteneklerinin güvenilir bir şekilde ölçülmesi mümkün olabilmekle birlikte özellikle mesleğe yönlendirmede temel olan ilgilerin ve değerlerin ölçülmesinde sorunlar yaşandığı bilimsel bir gerçektir. Bu yaşlardaki çocukların anılan özellikleri henüz kararlılık göstermemektedir.

3)Seçmeli ders sistemi ile ilgili görüşler

-Boğaziçi Üniversitesi:

Seçmeli dersler arasında dillerin bulunması bilimsel açıdan desteklenecek bir öneridir. Ancak, ‘ana dil eğitimi’ ile ‘ana dilde eğitim’ arasında büyük farklar vardır. ‘Ana dil eğitimi’, herhangi bir insanın ailesi içinde öğrendiği dili, eğitim sistemi içinde alması ve etkin bir şekilde kültürel alanı içinde öğrenmesi ile ilgilidir. ‘Ana dilde eğitim’ ise bütün eğitim sisteminin ana dilinde gerçekleşmesi sürecini içerir. Burada seçmeli olarak önerilen ‘ana dil eğitimidir. Seçmeli dersler içinde dil çeşitliliği, toplumsal gereksinimlere yanıt verme açısından önemlidir.

4) Hayat boyu-yaygın eğitim ve açık öğretim (uzaktan eğitim) ile ilgili görüşler

-Ankara Üniversitesi

Yaygın Eğitimin örgün ortaöğretim kapsamında yer alması temel eğitim ve zorunlu eğitim yaklaşımına uygun değildir. Kanun teklifinde Hayat boyu Öğrenme kapsamında yer alması gereken yaygın eğitim, zorunlu ortaöğretimin bir parçası olarak ele alınmıştır. Oysa yaygın eğitim çeşitli nedenlerle örgün eğitimin dışında kalanlara sağlanan eğitimidir. Yaygın eğitimin örgün ortaöğretimin içinde düşünülmemesi gerekir.

-Boğaziçi Üniversitesi

Yeni taslakta ilköğretim ikinci kademededen sonra, öğrencilerin açık öğretim ve evde eğitim gibi olanaklarla da öğretim görebilme önerisi, özellikle alt sosyo-ekonomik düzeyden gelen kız ve erkek çocuklarını okullaşma süreci dışına çıkarabilir. Kız erkek farklarının belirlediği tek eğitim aşaması olarak çağ nüfusunun % 69.33’ünü, erkek çağ nüfusunun % 72.35’i ile kız çağ nüfusunun % 66.14’ünü kapsayan ortaöğretim içinde bulunma oranını, bu gruplar aleyhine dönüştürebilir. Böylece, önerinin kuvvetli yanı olarak benimsediğimiz, ortaöğretimi zorunlu hale getirme ve tüm çağ nüfusunu kapsama amacı büyük tehlike altına girecektir. Ayrıca, açık öğretim veya evde eğitim gibi olanaklar eğitimin niteliğini tehlike altına sokacak ve kontrolü zorlaştıracaktır. Böyle bir eşitsizlik, insan hakları açısından olduğu kadar insan gücü niteliğinin düşmesi açısından da eleştiriye açıktır.

Ayrıca, okullaşma yalnız bilişsel gelişimin ‘olmazsa olmazı’ değil, aynı zamanda sosyalleşme süreçlerinin gerçekleştiği, çocuğun birey olarak toplum içinde etkin iletişim ve etkileşimi öğrendiği süreçleri kapsar. Sosyal ve duygusal gelişim, okullaşma süreci içinde önemli yer tutar. Bu nedenle, erken dönemde bu sosyal ortamın dışındaki seçenekler yalnız bilişsel gelişime değil, aynı zamanda da sosyal ve duygusal gelişime de ket vuracaktır.

Farklı özellikleri olan çocukların kaynaştırma kavramı içinde eşit ortam ve eğitim olanakları ve içeriğine sahip olmaları amaçlanırken, önerilen modelde bu çocukların da büyük çoğunluğu ilköğretimin ikinci aşamasından sonra okullaşma sürecinden mahrum olabilir. Bu durumun, yukarıda sözü edilen insan hakları ve eşitlik ilkelerinde sorunlar oluşturmaları beklenir.

-Gazi Üniversitesi

İkinci 4 yıllık eğitim kademesi zorunlu olmaktan çıkarılmakta, alternatif olarak yaygın eğitim öngörülmektedir. Oysa teknolojinin olanaklarından da yararlanarak yaygın eğitim yoluyla eğitimlerini tamamlama fırsatlarını artırmak temelde yetişkinlere hitap etmektir. Çocuklar için okul sosyal bir çevredir ve vazgeçilmez bir fırsattır. MEB son yıllardaki pek çok çalışmasıyla örgün eğitimden ayrılan çocukları yeniden örgün eğitime çekmek için projeler geliştirmekte, tedbirler almaktadır. Bu bir çelişki olarak düşünülmektedir.

5) Öğretmen yetiştirme ile ilgili görüşler

-Ankara Üniversitesi:

Önerilen yeni sistem mevcut öğretmen yetiştirme koşullarına uygun değildir. Yüksek Öğretim kurumlarına giriş ile ilgili maddeler çelişkili ve bilimsellikten uzaktır.

-ODTÜ

İlköğretime başlama yaşının bir yıl erkene alınmasını öğretmen yeterliliği ve öğretim programları açısından da değerlendirmek gerekmektedir.

60 ayını doldurmuş çocukların ilköğretime başlatılmaları mevcut öğretmen yetiştirme programları ile çalışmaktadır. Okulöncesi öğretmenliği lisans eğitiminde öğretmen adayları okuma-yazma öğretimine yönelik eğitim almamaktadırlar. Benzer şekilde, 5 yaşını dolduran çocuklara eğitim vermesi planlanan sınıf öğretmenleri de tamamen farklı eğitim anlayışı ile düzenlenen lisans programlarından diplomalarını almamaktadırlar. Örneğin; sınıf öğretmenliği programında oyun, yaratıcılık gibi önemli dersler yoktur. Bir diğer deyişle, 6 yaşında 1. Sınıfta okuyan bir çocuğa öğretmenlik yapmak için ne okulöncesi öğretmenin ne de sınıf öğretmenin donanımı yeterli değildir.

Okulöncesi eğitimin zorunlu olacağı gerekçesi ile birçok üniversitede bu program açılmış ve ciddi sayılarda öğrenci bu programlara kayıt olmuştur. Okulöncesi eğitimin bir sene azaltılması durumunda bu program mezunlarının nasıl istihdam edileceği önemli bir sorun olarak ortaya çıkacaktır. Önerilen teklifin kabul edilmesi halinde tüm öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılması gerekir. Ancak, bu durumun kısa sürede düzenlenebilmesi ve uygulamaya geçirilmesi olanaksızdır.

-Eğitim-Sen

Eğitimin finansmanını sağlaması gereken devletin yükümlülüğünün tamamen ortadan kaldırıldığını dile getiren Kurul, “Var olan eğitim sistemi de belirli bir kesimin isteğine göre belirlenmiş bir müfredatla yapılan, zorunlu din dersleri üzerinden bir mezhebin baskınlığının olduğu, cinsiyetçi bir eğitim sistemidir. Biz var olan eğitim sistemine karşı da önerilen eğitim sistemine karşı da daha eşit, özgür, demokratik bir eğitim anlayışı öngörüyoruz; çünkü eğitim alanı bireyi ve toplumu özgürleştirici bir alandır” dedi.

Kurul, ayrıca TÜSİAD’ın teklife karşı çıkma sebebini, “teklifin kendi ihtiyaç duyduğu birincil iş gücünü arttırmayı değil; ikincil iş gücünü arttırmayı hedeflemesi” olarak açıkladı(Kurul,2012). Eğitimin neoliberalleştirilmesini TÜSİAD’ın sağladığını, pedagojik olarak uygulayıcısının ise AKP olduğunu dile

getiren İnal, teklifle birlikte TÜSİAD ve AKP arasında açığa çıkan gerilimin, her ikisinin de değişik sermaye gruplarının temsilcisi olmasının sonucu olduğunu ifade etti(İnal,2012).

50 bin civarında Sınıf öğretmenin norm kadro fazlası olmakla karşı karşıya. Şu anda 8 sınıflı eğitim veren bir ilköğretim okulu ikinci kademe okul olarak tahsis edildiğinde bu okuldaki sınıf öğretmenlerinin görev yerleri ve okuldaki branş öğretmenlerinin görev yerleri değişecek. Buna bağlı olarak da öğrencilerin eğitim öğretim gördükleri okul binaları da değişecek. Bu durum ayrıca ek maliyet içermektedir. Bu maliyetin tahmini tutarı 20 milyar üstündedir.

Paralı hale getirilen eğitim hizmetlerinden tüm yurttaşlar eşit ve parasız olarak yararlanmalı, eğitim sistemi her yaştan öğrencinin özgür düşüncesini geliştireceği, nitelikli, laik, bilimsel ve demokratik bir eğitim sürecinden geçmesini sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.

Sonuç olarak en detaylı ve geniş eleştiri perspektifine sahip üniversitenin Boğaziçi üniversitesi olduğu anlaşılmaktadır. Eğitim sistemimizde önemli görevler edinmiş yukarıdaki dört önemli üniversite tasarının pedagojik ölçütlere uymadığını ve geri çekilmesini talep etmektedir. AÇEV raporuna göre, dünyada 209 ülke arasında sadece 31 ülkede çocuklar 5 yaşında okula başlamaktadır. Australia, Çokisland, Myanmar, NewZelanda, Niue, Samoa, Tokelau, Tonga, Anguilla, Antigua and Barbuda, Bahamas, Barbados, Belize, Bermuda, British Virgin Islands, Cayman Islands, Dominica, Grenada, Montserrat, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent and the Grenadines, Trinidad and Tobago, Gibraltar, Ireland, Malta, United Kingdom, Nepal, Pakistan, Sri Lanka, Mauritius (UNESCO, 2011).Geri kalan 178 ülkede ise çocuklar okula 6 ya da 7 yaşında gitmektedir. Bu ülkeler arasında Avrupa'dan sadece İngiltere ve İrlanda bulunmaktadır. İktidar partisi gerek üniversite gerekse de demokratik kitle örgütlerinin deindiği gibi, okula erken başlama ve açık öğretim sistemini yaşama geçirme modelini kuzey Protestan ülkelerinin eğitim sisteminden etkilenecek oluşturmuştur. Bu ülkeler Anglosakson, Protestan, federatif veya yerel-yerinde yönetim ve eğitim sistemini hayata geçirmiş olan ülkelerdir. Amaç, yerel etnisite-azınlık (din-mezhep veya ırk-milliyet olarak) mensuplarının sisteme dâhil edilmesidir. Keza yönlendirme sistemi ise Gazi üniversitesinin raporunda da belirtildiği gibi Almanya sisteminden etkilenecek geliştirildiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda iki farklı yaklaşımı ele almakta fayda görüyoruz. PISA ölçütlerine göre Almanya, eğitim kalitesi olarak iyi konumda olmadığı göz önüne alınırsa, model sorununun önemli olduğu anlaşılabacaktır. Finlandiya eğitim sistemi gerek Çin ve gerekse de ABD başta olmak üzere dikkate alınırken, ülkemizde ciddi tartışmaya açılmaması düşünülmesi gereken bir başka sorundur. Bu sebeple Almanya ve Finlandiya eğitim sistemini mukayeseli eğitim temelinde incelemekte yarar olacaktır. Kaldı ki, Finlandiya uzun ve devamlı süre içeren bir eğitim modelini temsil ederken, Almanya ise erken yönlendirmeyi esas alan bir sistem yapısını benimsemiştir ve bu iki farklı yaklaşım veya eğitim ilkesi dahi temsil noktasında iki ayrı ekol olarak ele alınması ve karşılaştırılması gereken özelliktir.

Almanya: Bilindiği gibi Almanya, 16 eyaletten meydana gelen: demokratik, sosyal, federal bir cumhuriyettir. Demokrasi ve laiklik sistemin ana esasını oluşturur. Her eyaletin kendine ait hükümeti (meclisi) ve yasama organı bulunmaktadır. Tüm eğitim sistemi merkezi hükümetin gözetiminde ve federal yapısına göre şekillenmiştir. Federal Cumhuriyet ve eyalet anayasaları arasında ortak kararlar olduğu gibi farklılıklar da söz konusudur.

Alman eğitim sistemine kısa bakış: “ Almanya’da mecburi okula başlama yaşı altıdır. Almanya’da yaşayan her çocuk en az 9 yıl genel öğretim yapan bir okula devam etmek zorundadır (Berlin, Brandenburg, Bremen ve Kuzey Ren Vestfalya eyaletlerinde 10 yıldır). Okula devam mecburidir ve bu zorunluluk 15 yaşına kadar devam eder. Bu sürecin sonunda genel ve mesleki ortaöğretim okullarına devam edemeyen öğrenciler, eğitimlerine üç yıllık yarı zamanlı (Dual) okullarında devam ederler. Alman eğitim sistemi, erken yönlendirmeyi (earlyrouting) esas almıştır ve dolayısıyla öğrenciler; ilgi, yetenek, çalışma ve başarısındaki gelişim süreci dikkate alınarak ilkökul 4. sınıfta okul türlerine yönlendirilir(ilkökul dört yıl sürer ancak Berlin ve Branderburg da altı yıldır). 4. sınıf öğrencilerinin birinci dönem karnesine

(Halbjahreszeugnis) ilave edilmiş olan yönlendirme tavsiyesi (Schullaufbahnpfehlung) bölümünde; öğrencinin Orientierungsstufe'de devam etmesi uygun görülen okul türü belirtilir. Sonraki aşama ilkokulun ikinci dönemi başlar. Bu dönemde öğrenci 5 ve 6. Sınıflarda gözlenir ve gösterdiği akademik başarıya göre farklı bir okula geçişi sağlanabilir veya aynı okulda akademik hayatına devam edebilmektedir.

Genel eğitimi ile ilgili kararların alınmasında yetki merkezi hükümete bağlı: Federal Eğitim, Bilim, Araştırma ve Teknoloji Bakanlığı'na aittir. Federal mecliste bulunan Eyaletler Eğitim Planlama ve Araştırmayı Destekleme Komisyonu, süregelen olarak yararlanılan bir kurumdur. Amacı ise, görüşme ve danışma halinde olan istişare kurul görevini yerine getirmektir. Bu kurulda her eyalet veya eyalete bağlı bölgenin öznel koşulları göz önüne alınır. Eğitim merkezi olmaktan çok yerel yapıdadır. Her eyaletin kendine has özellikleri değerlendirilir ve bu öznel görünüme göre kararlar alınır. Alınan kararlar ortaktır ve oybirliği esastır. Kararlar tüm eyaletleri bağlayıcıdır.

Alman mesleki eğitim sistemi de daha çok kalkınmayı destekleyici, piyasa değerleriyle örtüşen bir görünümündedir. Almanya'da, ilk aşamada örgün mesleki eğitim sistemi ile istihdam ve işletmelerin rekabet gücünü ve kalitesini artırmak hedeflenir. Yaygın eğitim ise örgün eğitim sürecini tamamlayan bir mekanizma olarak örgütlenmiştir. Alman İş Ajansı tarafından sağlanan uyum kursları da dual mesleki eğitimde bir şekilde sistem dışına itilmiş kişileri hedefliyor. Bu anlamda, istihdam politikaları ile mesleki eğitim sistemleri bütüncül görünümde hareket etmektedir. Bir nevi tamamlayıcı rol oynamaktadırlar. Örgün mesleki eğitim de sanayi ve işletme süreciyle ortak hareket etmektedir. Meslek veya iş eğitimin büyük bir bölümü (% 80'ini) işletmelerde uygulama ağırlıklı olarak yapılmaktadır. Bir anlamda mesleki eğitim, özel sektörün ara eleman ihtiyacını karşılamaya dönük bir yapıda örgütlenmiştir. Türkiye'de orgun mesleki eğitimin uygulama ayağı ise özel sektörden büyük ölçüde kopuk geliyor.

Finlandiya eğitim sistemine kısa bakış:Finlandiya'da eğitim devletçi ve sosyal bir içerikte tasarlanmıştır. İsteyen herkes eğitimin tüm niteliklerinden istediği gibi yararlanmaktadır. Öğrenci 0-6 yaşında okul öncesi kurumlarda öğrenim görerek eğitim hayatına başlar. Temel eğitim oldukça önemsenir ve uzun öğrenim süreci olarak örgütlenmiştir. Özellikle Finlandiya eğitim sistemi, yoksul Finlandiya toplumunun çocuklarının hem beden hem de biliş olarak daha sağlıklı gelişimi için düşünülmüş kurulumdur. Okullaşma oranı oldukça yüksektir %100 olarak gerçekleşmiştir. Sistem, öğrencinin tüm ihtiyacını okulda karşılayacak şekilde organize olmuş ve halka bu durum benimsetilmiştir. Bu nedenle okul materyalinden, yemeğine kadar her şey ücretsizdir. Zorunlu eğitim, altı yıl ilköğretim ve üç yıl ortaöğretim I. devre olmak üzere dokuz yıldır. Çocukların eğitime hangi okulda başlayacakları konusu Türkiye'de olduğu gibi, adres sistemine dayalı yerel kurumlar tarafından belirlenmektedir. Zorunlu eğitimin ilk altı yılındaki eğitim, görsel sanatlar, müzik ve spor gibi özel yetenek gerektiren dersler dışında tümüyle sınıf öğretmenleri tarafından verilmekte, sadece son 3 yılında derslere branş öğretmenleri girmektedir. Bu durum çocuğun uzun vadeli gözlemlenmesini de sağlamaktadır.

Öğretim programı: Eğitim sistemlerinde yerel inisiyatif yüksek olsa da, ulusal öğretim programları vardır. Çekirdek program olarak dizayn edilmiş olan sistem zamanla uzmanlaşmayı amaçlamaktadır. Böylece öğrencinin kendini tanıdıkça istediği alana yönelmesine veya amacına göre öğrenimine devam etmesine imkân verilmektedir. Yönlendirme sistemi uzun vadede ve geç sürede yapılmaktadır. Öğretmenler sınıf içinde oldukça özgürdürler. Ana program ve müfredata bağlı kalmak koşuluyla, kendi öğretim etkinliklerini ve yöntemlerini belirleme konusunda özgürdürler. Bu bakımdan Finlandiya eğitim sistemindeki özerk yapılanma programlara esnek bir nitelik kazandırmıştır. Temel eğitimde zorunlu dersler ana dil (Fince, İsveççe veya Sami) ve edebiyat, ikinci ulusal dil, yabancı diller, çevre çalışmaları, sağlık eğitimi, din ya da ahlak bilimi, tarih, sosyal bilgiler, matematik, fizik, kimya, biyoloji, coğrafya, beden eğitimi, müzik, görsel sanatlar, el sanatları, ev ekonomisi ve rehberlik dersleridir. Bu anlamda Türkiye'deki iki dilli eğitimin çözümü için oldukça önemli bir modeldir. Gerek Türkçe ve gerekse Kürtçe (veya bölgesel dil kullanımı) iki dilli eğitim sistemi olarak incelenebilir ve uygulanabilir bir modeldir. Türkiye için, Belçika örneği kadar uygulamaya oldukça yatkın çağcıl bir sistemdir.

Ortaöğretim İkinci Devre (Lise)

Ortaöğretim, zorunlu temel eğitimin ardından (16–19 yaş), ağırlıklı genel ve mesleki eğitim olmak üzere iki kategoriden oluşmaktadır. Öğrencinin genel ve mesleki ortaöğretimden hangisine devam edeceğini belirleyen genel bir sınav yoktur. Özellikle sınav yapısından uzak ve proje temelli, yaşamsal problemlerinin üzerinde duran eğitim sistemi olarak, “yeniden kurmacı” sistemin özel görünümünü gösterir. Veliler, öğrencisinin temel eğitimdeki başarı durumunu da önemseyerek, okul yönetimi ve öğretmenin de fikirlerini alarak, ortak ulusal başvuru sistemiyle ortaöğretim ikinci devre eğitimi veren herhangi bir genel veya mesleki ortaöğretim okuluna müracaat ederler. Ortaöğretim ikinci devreye geçiş daha önceki okul başarılarına göre gerçekleşir. Mesleki öğretim kurumları tarafından kullanılan seçme ölçütleri, iş deneyimi ve diğer karşılaştırılabilir faktörleri, giriş ve yetenek sınavlarını da içerir. Çok faktöriyelli değerlendirme süreci söz konusudur.

Öğrencilerin % 90'ından fazlası temel eğitimin ardından eğitimlerine devam ederler. Meslek eğitiminden (%36) çok genel öğretim(%54) oranı daha yüksektir. Fakat kurumlar arası geçişler mümkündür. Türkiye’de Lise birinci sınıf müfredatı ortaklaştırılarak bu problem giderilmeye çalışılmışsa da, Finlandiya da fark dersleri vermek kaydıyla dönemler içinde geçişler mümkündür. Bu anlamda Türkiye’de eğitim sisteminin genel liseler düzeyinde de geçişlere izin verecek şekilde düzenlenmesine ihtiyaç vardır.

Ulusal Eğitim Kurulu hem genel ortaöğretim hem de mesleki ortaöğretimin konu ve çalışma modüllerinin hedeflerine ve temel içeriklerine karar vermektedir. İlgili ulusal temel öğretim programına dayalı olarak, eğitim veren kurumlar yerel yönetimlerle birlikte öğretim programlarını oluşturmaktadırlar.

Genel ortaöğretim ikinci devre eğitimi iki ulusal ana dil, bir yabancı dil, matematik ve genel bilim derslerini (fen bilimler ve sosyal bilimleri) içeren ve dört zorunlu testten oluşan ulusal düzeyde bir üniversite giriş sınavı ile sona ermektedir. Öğrenciler sınavda seçmeli testler de alabilmektedirler.

Eğitimi finanse etme sorumluluğu merkezi otorite ile yerel yönetimler arasında paylaşılmıştır. İlk ve ortaöğretim için kullanılan fonlarda devlet, masrafların %57’sini karşılarken belediyelerin sağladığı katkı ortalama %43 civarındadır. Öğretmen popülerliği %26 iken, doktorun popülerliği % 10’dur.

Eğitimde Nitelik Sorunu ve PISA

Açılımı “Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı” olan PISA, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından, 15 yaş grubundaki öğrencilerin zorunlu eğitim sonunda hayata hazır oluş durumlarını belirlemeyi amaçlayan dünyanın en kapsamlı eğitim araştırmasıdır. Bu araştırmaya katılan ülkeler, belirlenen bilimsel ölçütler doğrultusunda eğitim düzeylerinin ve öğrenci profillerinin katılımcı ülkeler arasında ne durumda oldukları hakkında bilgi sahibi olurlar. Aynı zamanda kendi eğitim durumları ve uygulayacakları politikalar hakkında objektif göstergeler elde ederler(MEB,2011).

PISA araştırması örgün eğitime devam eden 15 yaş grubundaki öğrencilerin, matematik okuryazarlığı, Fen bilimleri okuryazarlığı ve okuma becerileri konu alanlarının dışında, öğrencilerin motivasyonları, kendileri hakkındaki görüşleri, öğrenme biçimleri, okul ortamları ve aileleri ile ilgili veriler toplanmaktadır. PISA Projesi’nde; çoktan seçmeli, karmaşık çoktan seçmeli, açık uçlu, kapalı uçlu gibi değişik soru türleri kullanılmaktadır. PISA Projesi’ne katılacak olan okul ve öğrencilerin seçim işlemi, OECD tarafından tesadüfi (seçkisiz) yöntemle belirlenmektedir. İlk kez 2003 yılında olmak üzere 2006 ve 2009 yıllarında da katılmıştır. Ülkemiz bu araştırmalarda OECD ülkeleri arasında son sıralarda yer almıştır.

Tablo.3. PISA değerlerine göre ülkeler arası mukayeseli istatistik (PISA,2009)

	Finlandiya	Almanya	Türkiye	OECD'deki Sıralama	OECD Ortalaması
Okuma-Başarı Puan	536	497	464	39.	493
Fen-Okur Yazarlığı Puan	554	520	454	31.	501
Matematik Okur-Yazarlığı Puan	541	531	445	31.	496

Tablodan'da anlaşılacağı gibi, Türkiye OECD sıralamasında en geride olan ülke konumundadır. Türkiye'nin OECD ülkeleri içindeki konumu, Okuma-Başarı değerlendirmesinde; 39, Fen okur-yazarlığında; 31 ve Matematik okur-yazarlığında; 31. sıradadır. Almanya'nın durumu da Finlandiya'ya göre iyi bir konumda değildir. Almanya, erken yönlendirme ve kısa erimli-kesintili eğitim sistemini temsil ederken, Finlandiya uzun erimli ve devamlı bir eğitim sisteminin temsilcisidir.

Ayrıca PISA, 2006ve 2009 ön raporunda belirtildiği gibi, Türkiye'deki öğrencilerin coğrafi bölgelere göre Okuma-Başarı, Fen bilimleri ve Matematik başarı dağılımları incelendiğinde Doğu (Orta ve Kuzey) Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri en alt puanlara sahiptirler. Lise türüne göreyse, Fen, Anadolu ve Sosyal Bilimler liseleri en yüksek puanlara sahiptirler.

Sonuç ve Öneriler

Yeni yasal değişimin olumlu ve olumsuz yönleri ele alındığında üniversiteler ve demokratik kitle örgütlerinin ortak kararı olumsuzluğun daha baskın olduğu yönündedir. Olumlu olarak, zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması, rehberlik hizmetinin ilkökul birinci kademeye inmesi, yabancı dil ve seçmeli dersin ilkökul düzeyinde ele alınıp, çeşitlendirilmesi, farklı-yerel dillerde seçmeli eğitime imkân tanınmasıdır. Tüm bu çalışmaların ek maliyet getirmesi ile eğitime ayrılan bütçenin daha çok artması ve yatırımların eğitim alanına kaymasına neden olması önemli gelişmelerdir. Fakat bu maliyetlerin kaldırılması oldukça güç bir durumdur. MEB 2011-2012 verilerine göre öğretim süreci içinde (Açıköğretim ve özel okullar dâhil) 16.845.528 öğrenciye, 743.564 öğretmen 46.287 okul ve 503.749 derslikte eğitim vermektedir.

Tablo4. Kademe Düzeyinde, Okul, Öğretmen ve Öğrenci Sayısının Karşılaştırılması

	Okulöncesi	İlkokul	Ortaokul	Lise	Meslek L.
Okul sayısı	27.606	32.797	9.281	3.328	5.179
Öğretmen Sayısı	48.303	503.328	222.705	101.473	104.327
Öğrenci Sayısı	1.115.818	10.981.100	2.586.171	2.547.677	2.072.487

Yukarıdaki tablo incelendiğinde 10.981.100 ilkökul öğrencisine, 32.797 okul (339.633 derslik)da, 503.328 öğretmen eğitim vermektedir. Her dersliğe 32.33 öğrenci düşmektedir. Okulöncesi kurumlarımızda 1.115.818 öğrenci 48.330 öğretmenden hizmet almaktadır. Ortalamayı 32 kişilik sınıf olarak düşündüğümüzde, okula erken başlama sebebiyle 100 binin üzerinde yeni dersliğe ihtiyaç olacaktır. Eğitim problemlerinin büyük oranda belirleyicisi olan İstanbul özelinde durum incelenirse; ilköğretim sürecinde 1663 okul (38.671 derslik)da 1.843.453 öğrenci 64.266 öğretmenden hizmet almaktadır (derslik başına düşen öğrenci sayısı 47,7'dir). Ortaöğretimde ise 1129 okul(17029 derslik)da,

890.850 öğrenci 31.322 öğretmenden hizmet almaktadır (her dersliğe 52,3 öğrenci düşmektedir). Bu istatistikler düşünüldüğünde sadece İstanbul'un 30 bin üzerinde dersliğe ihtiyacının olacağı anlaşılmaktadır. Anadolu ve Genel İmam-Hatip okulları incelendiğinde, 493 okul (8671 derslik)da 235.639 öğrenci 12909 öğretmenden hizmet almaktadır (her dersliğe 27 öğrenci düşmektedir). Ortaöğretimde zorunluluğa geçiş (12 yıl) süreciyle buradaki derslik açığının Açıköğretim ve İmam-Hatip okulları ile kapatılacağı anlaşılmaktadır. Bu durumda öncelikle öğrencilerin ortaöğretim olarak yönlendirileceği okullar İmam-Hatip ve kısmen meslek liseleri olacaktır. Dersliklerin yetersizliği ve bütçede Milli Eğitime ek bütçe oluşturulmaması göstermektedir ki, yeni eğitim sistemi; eğitimde kaliteyi azaltmaya neden olan, kalabalık sınıf ve ikili eğitim sistemine neden olacaktır.

Ayrıca yeni yasal değişimle birlikte Türk eğitim sisteminde iki yönelim söz konusu olmuştur. Birincisi bu yasa ile kısa erimli ve kesintili eğitim sisteminin temsilcisi olan Almanya ekolü (okula başlama yaşı 6'dır), ikincisi, hayat boyu öğrenme ve uzaktan-açık öğretim sistemi olarak Kuzey (ABD, Danimarka, Birleşik Krallık gibi) ülkeleri örnek alınmıştır.

İlk olarak, okula erken başlama ve erken yönlendirme sisteminin temsilcisi olan Almanya eğitim ekolü üzerinde yoğunlaşmak gerekir. Bu sistem yapısı Alman eğitim bilimciler tarafından da oldukça fazla eleştirilmektedir. Almanya tepeden dayatmacı ve oluşumcu bir gelenekten gelmektedir. Bir anlamda toplum mühendisliği çalışılmış ve üstten dayatılarak yaratılmış, teknik bir toplumdur (Bismarck anlayışı). Demokratik eğitim sistemine sahip olmamaları nedeniyle liberal-serbesti bir kültüre yeterince önem vermemişlerdir. Bu sebeple Türk eğitim sistemiyle benzeştiği söylenebilir. Kuşkusuz kısa dönemli ve erken yönlendirmenin sebebi bu olgu değildir.

Erken yönlendirme ve kısa erimli eğitim hayatı ile ilgili sistemin oluşmasına neden olan sebep, Alman halkının ikinci dünya savaşının ardından büyük bir yıkım yaşaması gerçeğidir. Bu yıkımı sırtlayacak işgücü dolayısıyla yabancı-mülteci işçi istihdamına gitmek zorunda kalmıştır. Bu yeni insan profili sistemi oldukça fazla zorlanmış, teknik eğitime yönlendirme ve erken düzeyde meslek kazandırma programları, özellikle göçmen aile çocukları ve akademik eğitimde güçlük çeken öğrenciler için düşünülmüştür (Tezcan,1987; Şen,1999; Tatlıdil,1987). Dolayısıyla Almanya hala ana dilde eğitim, erken yönlendirme ve kısa erimli okul sistemini tartışmaktadır. PISA ölçeklerinde Alman öğrencilerinin oldukça geride olmaları, yıllardır değişmeyen eğitim sistemlerini tartışmaya açmıştır. Bu durum Alman eğitim sisteminin neden örnek alınmaması gerekliliğini göstermektedir.

Üniversitelerin gerekçeli kararlarında da değindikleri gibi, okula erkenden başlama oldukça sakıncalı bir durum olduğu gibi ayrıca erken yönlendirme, mesleki tercihten öte kariyer gelişim sistemine geçen yenedünya düzenin de yeri eskisi kadar güçlü olmayan bir yaklaşımdır. İmam-hatip okullarında öğrenciler akademik eğitim almaları hasebiyle akademik lise programlarına geçmeleri mümkün olacakken, eline tamir anahtarlığı veya tornavida alan teknik ortaokul öğrencisinin akademik bir programa yatay geçiş yapması nesnel yaklaşım değildir. Bir başka dezavantajlı grup ailede farklı dilde yetişen (özellikle Kürt kökenli) öğrencilerin, okul dilinin farklılığından dolayı yaşayacakları olumsuzluktur. Bu farklılık doğal olarak bu durumdaki öğrencilerin erkenden elimine edilmelerini ve sistem dışına atılmaları sonucunu doğuracaktır.

1.Okula erken başlama: Üniversiteler özellikle ODTÜ raporu bu konuda yeterince derinliğe sahip bir çalışmadır. Tespitler yerinde ve bilimseldir. Erken başlamanın olumsuzlukları, yararlarında daha çoktur. Okula erken başlamadan öte daha önemli sorun erken öğrenme bozukluğu tanısıdır. Finlandiya eğitim sisteminde bu durum oldukça fazla önemsenmektedir. Erken tanı erken müdahaleyi doğurmakta ve eğitim-öğrenim sorunu çeken öğrenci uygun metodolojik müdahalelerle öğrenim hayatına kazandırılabilir. Öğrenme bozukluğu (kısmi öğrenme güçlüğü, dislexi, diskalkuli vb. gibi) giderilebilmektedir. Bu konu üzerinde özellikle durulması erken başlamadan çok daha önemlidir. Ulusal tarama programı geliştirilmesi ve özel eğitimcilerin konu ile ilgili organize edilmesi, ulusal bir mesele olarak görülmelidir. Acil eylem planı da bu konuda zorunluluktur.

2. Erken yönlendirme: Bu kanun değişikliğiyle erken yönlendirme ve mesleki eğitime geçiş amaçlanmaktadır. Meslek eğitimin liselerdeki oranının % 65 olarak belirlenmesi bu çıkarımı desteklemektedir. Gerek PISA verileri ve gerekse de erken yönlendirme sistemi, üniversitelerin raporlarında da değinildiği gibi olumsuz kararların başında gelmektedir. Bu karar ülkedeki eğitimin kalitesinde olumsuz sonuçlara neden olacaktır.

Türkiye’de meslek eğitimde hedeflenen %65lik oran tartışmalı bir konudur. Odabaşı’nın EAB 2012 sempozyumunda sunmuş olduğu gerekçe, hedefin gerçekçi olmadığı yönünde olan fikri desteklemektedir. “Avrupa ve gelişmiş ülkelerdeki meslek okulların oranına baktığımızda: Japonya’da %24, Kore’de (ki eğitimin temelini iş gücü ve istihdam sektörü üzerine oturtmuştur) %33 “İngiltere %33, ABD’de % 45, Kanada’da %40’dır. Dünyada belli başlı ülkeler ortalamasının %28 olduğu dikkate alınırsa Türkiye yükseköğretimde mesleki eğitim öğrenci oranı bakımından iyi bir konumdadır (Eşme,2007:17, Mikhael,2007:50, Özkul,2007:72). Ayrıca mezun olan öğrencilerin istihdam oranlarının düşüklüğü de kaliteli eğitime işaret etmektedir. YÖK’ün düzenlemiş olduğu Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim Konferans (15-16 Ocak 2007)’ında, Türkiye Yüksek Teknikerler ve Yüksekokullar (TEKDER) genel başkanının sorduğu soru bu sorunun cevabı gibidir. “Bizim şu anda 220 teknik, 82 iktisadi, 26 sağlık, 46 tarım, 7 denizcilik bölümünden mezun olan öğrencilerimizin sadece %8’i kendi alanlarında istihdam edilmekteler. % 92’si kendi alanları dışında çalışmaktadır.” Diyerek, batıdaki durumu öğrenmek istemiştir. Batılı uzman ise şöyle cevaplamıştır. Almanya’da... Kayıtlarına göre, bütün yüksekokul programlarının mezunlarının %95’inden fazlası mezuniyet tarihinden itibaren 10 ay içerisinde istihdam ediliyorlar. İngiltere’ye baktığımız zaman biraz daha farklı olduğunu görüyoruz. Kendi kuruluşum açısından konuşacak olursak, daha önce de söylediğim gibi 38 bin öğrencimiz var. Bunların 6 bini tam zamanlı, % 70’i yarı zamanlı çalışıyorlar ve doğrudan işyerlerinde istihdam ediliyorlar (Reid,2007;60). Japonya’da mezunların %54,1 ile %48,5’i istihdam edilmektedir (Rolla,2007:80).” İstihdam politikası olmayan ve nitelikli meslek eğitim sistemini kurulmamış olması, istihdamda sorunlar olduğunu göstermektedir. Meslek eğitimin nicelik boyuttan çok, nitelikli insan gücü yetiştirmek ve piyasa ihtiyacına göre program oluşturma ihtiyacından söz etmek gerekir. Dolayısıyla erken yönlendirme, meslek liselerinin gelişimine katkı sağlamayacağı gibi, çocukların gelecekteki tercihlerinde de olumsuz etken olacaktır.

Erken mesleki yönlendirme ve okula erken başlama özellikle yoksul aile çocukların aleyhinde bir durum yaratacaktır. Ekonomik yeterliliği olan aileler çocuklarına okulöncesi eğitim hizmetlerinden yararlandırılarak bu durumu telafi imkânına sahipken yoksul aile çocukları bu anlamda hizmetten yararlanamayacaktır. Devlete bağlı ana okullardan da ücret alınması, bu konuyu daha tartışılır hale getirmiştir.

3. Seçmeli ders sistemi: Yeni yasayla birlikte imam-hatip ortaokullarının tekrardan açılması kararlaştırılmıştır. 29 Mar 2012 tarihinde meclisten geçen, Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in hayatı, ortaokul ve liselerde seçmeli ders olarak okutulmasına dair yasa, yeni dönemin eğitim sistemi hakkında bilgi vermektedir. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanın söylediği “dindar kuşak” yetiştirme kaygısı seçmeli ders çeşitliliğini amaçlamaktadır. Boğaziçi üniversitesinin de değindiği kaygı gerçekçidir. “Anadili eğitim sistemine geçişin, anadilinde eğitimin” önünde engel olacağı gerçeğini görmek gerekir. Anadili eğitim Kürtçe ve diğer dillerin seçmeli ders yapısına dönüştürülmesini amaçlamaktadır. Oysa anadilinde eğitim ise, ders müfredatının bizzat o dil ile yapılmasını amaçlar. Doğru olan da kuşkusuz ana dilinde eğitim yapılmasıdır. Yoksa Arapça ders müfredatına dönüştürmek, Kürtçe eğitim ile ilgili yapılan tartışmaları bitirmeyecektir.

4. Hayat boyu-yaygın eğitim: Boğaziçi üniversitesi bu konuya oldukça açıklayıcı yaklaşmıştır. Günümüzde en önemli konulardan biri hayat boyu eğitimidir. Değişen dünya koşulları mesleklerin yeterliliğini sorgulamamıza neden olmaktadır. Yaygın-uzaktan eğitim sistemi, Protestan-liberal (İngiltere, Hollanda, Danimarka gibi) Kuzey ülkeleri ve ABD’de oldukça fazla desteklenmektedir (Daş&Varol,2001). Bunun

sebebi kuşkusuz daha demokratik, yerel kültür ve dinlerin etkisinde olan grupların bu türden eğitim çalışmaları ile sistemin içinde tutmak ve entegre etmektir. Ayrıca bu eğitim türüyle yerel kültür ve din grupların yaşam alanlarını geliştirmek ve ifade niteliklerini (yaşama şanslarını) artırmaktır. Oysa Türkiye’de böyle bir kaygı olmadığı gibi, tüm dünyada örgün-etkileşimli eğitim sistemleri desteklenmektedir. MEB verilerine göre ilköğretimde 404879, Ortaöğretimde ise 778213 öğrenci öğrenim görmektedir. Bu rakamlar batı ülkelerine oranla oldukça yüksek rakamlardır. Açık öğretim sisteminin teşvikiyle bu oran daha çok yükselecektir. İlköğretimdeki öğrencilerin ülkemizde, uzaktan-açık öğretimin teşvik edilmesi yanlış bir tercihtir. Kapalı aile-toplum yapılarında yaygın eğitimden yararlanmak veya teşvik etmek, kızların okuldan kopartılması anlamına gelir. Açık toplumlarda kazanım amaçlı proje çalışması, kapalı toplum yapısını içeren doğu, güneydoğu ve iç Anadolu gibi tarım kökenli, feodal ilişki içeren yapılarda kız çocukların eğitim hayatının etkilenmesi anlamına gelecektir.

5. Öğretmen yetiştirme: Getirilen yasa ile birlikte Eğitim-sen verilerine göre 50 bine yakın sınıf öğretmeni açıkta kalacaktır. Ayrıca kısa erimli bir eğitim programında öğretmenin öğrenciyle güçlü etkileşime girmesi zor olacaktır. Özellikle okul sürecine dâhil edilme yaşı 60 aya indirgenince bu durumu daha da güçleştirecektir. PISA verilerine göre en başarılı eğitim sistemine sahip olan Finlandiya (Yeni Zelanda, Danimarka, Avustralya’da dâhil)’da öğrenciler ilköğretimi 9 yıl gibi uzun bir süre içinde tamamlamaktadırlar (Aydınolat,2012). Bu anlamda gerek öğretmenlerin işsizlik, kadro fazlalığı durum, gerekse de bina maliyet durumu açılarından, yasanın tüm boyutlarıyla tartışılmadığını göstermektedir.

Sonuç olarak yasa değişikliği, seçmeli ders sisteminin çoğaltılması ve ana dili eğitimi gibi konularda olumlu yaklaşım içerse de, genel boyutlarıyla olumsuzdur. Yasa ile sosyal devletin eğitim hayatından çekilmesi, liberal-İslami program esas olmak üzere özelleştirmeci bir eğitim sisteminin temelleri atılmaktadır.

Öneriler

-“İlk kez, 1921 yılında Maarif Kongresi adıyla Ankara’da düzenlenen ve Atatürk’ün bizzat cepheden gelerek açılışını yaptığı millî eğitim şûraları; 1923,1924 ve 1925 yıllarında toplanan Heyet-i İlmiye çalışmaları ile devam etmiştir. Bugünkü adıyla millî eğitim şûralarının ilki ise 1939 yılında yapılmıştır” (Erdoğan,2006). 17. Milli Eğitim Şurasının toplanma şekli, belirlenen kararlardaki yoğunluğu ve alınan kararların geciktirilmeksizin uygulanması çok önemlidir. Çünkü ilk kez alınan kararlar hızlı bir şekilde hayat geçirilmiştir. Eğitim-Bir Sen yöneticilerinin örgütlenme, koordinasyon ve karar noktasında kendi çabalarının olduklarını söylemeleri düşünülmeli gerek bir başka önemli durumdur. Şura mantığının çağımıza hitap etmediği, geçmişin bir yöntemi olduğu tartışılmaya açılmalıdır. Toplamacı eğitim öneri (şura-davet) sisteminden vazgeçilip, yerel-mikrodan makroya geçişi hedefleyen planlamacı, demokratik katılımlı ve yapılandırmacı sisteme geçilmelidir.

-Eğitim, devlet politikası ve politika üstü mekanizma olarak görülüp, beş, on ve ötesi ile ilgili makro ve mikro (bölgeler özelliğine) planlamalar yapılmalıdır. Bir çocuğu yetiştirip üniversiteyi bitirmesi 20-25 yıllık bir süreyi kapsamı bakımından en az, 25-30 yıllık temel eğitim sistemi benimsenip devam ettirilmelidir.

-Öncelikle 4+4+4 sistemine geçiş ertelenmeli, mümkün değilse aşamalı geçiş yapılmalıdır.

Öğretmenler pedagoji alanında yüksek lisans yapma zorunluluğu getirilmelidir. Ders içi özgün yöntem kullanımını destekleyecek lisansüstü eğitim faaliyetleri desteklenip, ödüllendirilmelidir. Öğretmenler çağdaş öğretim yöntem ve teknikleri ile sınıf yönetim yaklaşım programlarından geçirilme şartı getirilmelidir. Kısa erimli ve erken yönlendirme sistemi yerine, uzun erimli izlenen ve desteklenen, ortaöğretim sonrası yönlendirme sistemine geçilmeli ve alanlar arasında geçişe de izin veren demokratik eğitim sistem modeli desteklenmelidir.

-Öğretmenler içerik sunumu, pedagojik yaklaşım, materyal tasarım ve kullanımda özgün tasarım ve uygulama metodolojisi özendirilip desteklenmelidir. İyi örnekler öğretmenler arasında paylaşılmalı ve iç eğitim sistemiyle yaygınlaştırılmalıdır.

- Düşüncesi, duyguları ve elleri (kabiliyetleri) gelişkin, sosyal ve özgür bireyi yetiştirmek hedeflenmelidir. Kişinin yetenekleri doğrultusunda, öğrenme hızına ve kapasitesine göre gelişim programları oluşturulmalıdır. Bireyi sadece bilişsel algılayan program-müfredat ağırlığı terk edilip, geleceğin dünyasındaki yalnız bireyi; sportif, sosyal ve kültürel insan haline getirmeyi amaçlayan eğitim sistemi kurgusuna ihtiyaç vardır. Beyni özgür, duyguları açık, benlik saygısı yüksek ve elleri yetenekli, her anlamda sosyalleşmiş, özgür birey yaratmak sistemin esasını oluşturmaktadır. Bireyi seçiminde yeteneklerine yönlendirecek rehberlik sistemi kurulmalıdır. Toplumsal rol ve kültürel yapı ile uyumlu, işbirliği içinde kendini istediği yönde geliştirmeyi-oluşturmayı hedefleyen birey geleceğinde yetenekli (psiko-fizyo anlamda) sağlıklı ve kültürel insan yetiştirmeye dönük sistem yapılandırılmalıdır. Tutucu ve kalıplaşmış statik kültürden çok, değişken ve dönüşümcü, yerelden ve kendi hayat gerçeğinin farkında olan, kültürün değişimciliği ve evrenselliğine uygun insan profili amaçlanmalıdır.

-İl Özel idaresi gibi tamamıyla zorlama ve yönetim bilimi olarak Türkiye gerçeğinden uzak ve merkezileşmeyi mikroya yayan sistemden vaz geçilip, geniş yerel-yerinden yönetim ve eğitim sistemi demokratik düzen ihtiyacı temelinde yeniden biçimlenmelidir. Yerelden merkeze doğru toplumsal sözleşmeyi destekleyici, çeşitliliğe ve farklılıkların yaşamasına ve gelişimine izin veren yerel yönetim (âdem-i merkeziyetçi) politikası benimsenmelidir.

-Okula erken başlama yerine, uzman destekli okula başlama proje ve programları geliştirilip, uygulanmalıdır. Özellikle öğrenme bozukluğunu giderici ve önleyici bir eğitim master plan ve uygulaması, okuma kalitesini ve dolayısıyla sistem kalitesini artıracaktır. Önleyici sistem programları, gelişim uzmanları, özel eğitimci ve branş öğretmen koordinasyonunda gerçekleştirilmelidir.

a) Okul öncesi eğitim kurumlarının yaygınlaştırılıp geliştirilmesi bu nedenle önemlidir. Öğrencinin aile içinde çıkıp, formel/resmi yapıyla karşılaşması psikolojik zorluklara sebep olacağından, bireyin uyulmamasını sağlayıcı ön kurum niteliğindeki okul öncesi kurumların gelişimi önemsenmelidir.

b) Okula başlama yaşının yaş veya zaman olarak belli bir kritere bağlamak yerine, yeterlilik ve hazır bulunuşluk durumu göz önüne alınarak karar verilmelidir. Başlangıç olarak 60-72 ay olarak belirlenebilir. Bu anlamda 60 aylık olupta öğretim sürecine (biliş, duyuş ve psiko-motor) hazırlıklı olabilecek öğrenciler olabilecekken, 72 aylık olup hazırbulunuşluğu yeterli olmayan öğrenciler de olabilmektedir. Yaş özelliği yerine hazırbulunuşluk, yeterlilik ölçütünün esas alınması gerekmektedir.

-Erken yönlendirmeden vaz geçilmelidir. Bunun yerine meslek eğitiminde kalite ve ihtiyaç çalıştay ve çalışmalarına gidilmelidir. Mesleki eğitimden mezun olanların istihdam payının artırılması hedeflenmelidir. Bireyi emek sömüründen koruyacak önlemler mutlaka alınmalıdır. İsteyen kişilerin alan değişimine izin veren mesleki eğitim programları geliştirilmelidir.

-Örgün eğitimin geliştirilmesi hedeflenmelidir. Özellikle eğitimin gelecek perspektifinde düşünülen özel okulların canlandırılması ve öğrenci maliyetinin özel okullara ödenmesi fikrinden vaz geçilmelidir. “Anne-Baba beni okula gönder,” “kardelen” gibi kız çocuklarımızı okul hayatına kazandıran programlar desteklenmeli, sosyal ve sınıfsal farkların eğitim hayatına yansımaması için sosyal-devletin gerekliliği yerine getirilmelidir. Açık veya uzaktan eğitim sistemleri yerine örgün süreci destekleyici demokratik kurum ve kuruluşlar maddi olarak desteklenmelidir. Bu anlamda yapılan projeler özendirilmeli, teşvik edici alt yapılar kurulmalıdır.

Extended Abstract

Introduction

In today's World source of human is regarded as the most important richness and the quality of a human being is a sign of development. It is important to improve the aspects of a human being. That is why, the secular and contemporary governments give the greatest share to the education in their budgets. In this meaning, the education and education sciences and the basic principles of education such as improving a human being in the best way are important matters. In today's World the Notion of equality of opportunity is not only regarded as the abolishing of class and local distinction. It is also regarded as participation of the individual to the process and to supply him with the best education according to his or her aptitude. With the Newly issued change at "5.1.1961 dated and 222 numbered primary education code's 7th matter's first clause", the compulsory education span has become 12 formed by 4+4+4 three stages,. This new formation is supported as a suitable way for vocational education for students.

Method

Descriptive research method was used in this research. Descriptive method aims to analyze a case in the present or past in the way it exists (Karasar,1982:80; Yıldırım & Şimşek,1999, Işıkoğlu,2005). Moreover, the approach of scanning method which aims to describe a case in the past the it was also used.

Scope and Limitations

The research we made is a notional study in the field of pedagogy, and the views of the academicians and democratical mass organizations were referred in the study about the new regulation.

Results

When considering positive and negative effects of the new legal change, the decision of the universities and democratic mass organizations are generally negative. Positively thought, 12 year of compulsory education, the guidance in primary grade, foreign language education in primary grade, and education in different and local languages. That All those efforts cause extra cost and the budget for education increase, and shift of the investments to education field are important happenings. But meeting these costs are difficult. According to numbers of national education ministry(MEB) in 2011-2012, 16.845.528 students were given education with 743.564 teachers in 46.287 schools and 503.749 classrooms.

As universities stressed in their reasoned decision, starting the school at early ages is highly undesirable case, and early guidance to vocation is an old-fashioned approach in our career based business world. It is not objective While the students taking academic education in İmam-Hatip schools (religious schools) get through to high school, The students of the technical second grade schools having no academic knowledge cannot get through to an academic program. Another disadvantageous group is our Kurdish students because they start the life with a different language and have to take education in a different language in school. This difference will result in an elimination and alienation. As a result, even the legal change includes some positive approaches such as presenting more selective courses and some little opportunities about mother tongue, it is negative in general. By the law, the

foundations of liberal-islamic and private education were laid and abolishment of social and public were furthered.

Recommendations

An administration system called Special Province administration which is very far away from the reality of TURKEY trying to spread the centralism to the local should be quit and large local administration which is regulating needs of the people in democratic standards should be accepted. An administration policy spreading from local to center which is supporting the social contract of the people should be accepted.

Instead of starting the school at early ages, new programs supporting the school education with education specialists should be prepared and be in service of the students. Especially, a master program eliminating the difficulties in learning of the students should be put in place so that the students can tackle the reading and learning obstacles. Deterrent system programs should be realized with the coordination of growth experts, branch teachers and special education teachers.

a) That is why it is important that pre-school education institutions are spread. Because that a student leaves his or her house and faces with the formal structure may cause problems, preschool education institutes helping students adapt to school should be given importance.

b) instead of putting an age criteria to start the school, readiness and sufficiency should be considered. In this sense, we can see that 60 month old children may be suitable for education while the 72 month old may not be suitable for education. Readiness and sufficiency criteria should be taken into consideration instead of age aspect.

Canalizing at early ages should be quit. Quality and need workshops should be held for vocational education, instead. Increase of Employment rate of the graduates from vocational schools should be an aim and measures to protect the individual from exploitation should be taken. Vocational education programs allowing the students wanting to change their fields should be created.

Kaynakça

- AB Komisyon(2012) *Almanya eğitim sistemi*. Retrieved May 22, 2012, from eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/.../DE_EN.pdf
- AÇEV(2012). 222 sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ile ilgili görüş ve öneriler. Retrieved April 23, 2012, from http://www.acev.org/docs/default-document-library/yeni_kanun_teklifi_okul_onesi_egitim.pdf.
- Ankara üniversitesi raporu (2012). 222 sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ile ilgili görüş ve öneriler. Retrieved April 16, 2012, from <http://www.bilimania.com/haber/766/4-4-4-duyurusu->
- Anıl, D. (2009). Uluslararası öğrenci başarılarını değerlendirme programında Türkiye'deki öğrencilerin fen bilimleri başarılarını etkileyen faktörler. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34(152),87-100.
- Aydınolat, E. (2012). Gelişmiş ülkelerde kademeli eğitim var mı? Retrieved April 29, 2012, from http://www.tepav.org.tr/upload/files/1330340023-.Gelismis_Ulkelerde_Kademeli_Egitim_Var_mi.pdf
- Boğaziçi üniversitesi raporu (2012). 222 sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ile ilgili görüş ve öneriler. Retrieved April 18, 2012, from <http://www.fed.boun.edu.tr/default.asp?MainId=18>
- Brenner, Peter J. (2006). *Schule in Deutschland*. Stuttgart: Verlag W. Kohlhammer
- Daş, R. & Varol, N.(2001). Günümüzde uzaktan eğitim uygulamalarına genel bakış. *UBMK 2001 Ulusal Bilişim – Multimedya Konferansı* (pp.53-62). Elazığ: Fırat Üniversitesi.
- Erdoğan, İ. (2007). 17. Milli Eğitim Şurası açış konuşması. Retrieved May 23, 2012, from http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021327_17_sura.pdf
- Eşme, İ. (2007). Türkiye'de mesleki ve teknik eğitimin bugünkü durumu ve sorunları: *Uluslararası Mesleki Ve Teknik Eğitim Konferansı* (pp.15-117). Ankara: Yüksek Öğretim Kurumu.
- Gardner, H. (2002). *The unschooled mind: how children think and how schools should teach*. Basic Book, New York.
- Genel Üniversite Raporları (2012). 222 sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ile ilgili görüş ve öneriler. Retrieved April 16, 2012, from <http://egitimtercihi.com/index.php/gundem/1274-ueniversiteler-444e-kars-seslerini-yukseltti.html>.
- İnal, K.(2012). Kesintisiz zorunlu kamusal bilimsel eğitim. Eğitim-Sen Bilimsel Kurul Çalıştayı. Retrieved May 10, 2012, from <http://www.egitimsen.org.tr/>
- Karasar, N.(1982). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Rehber Yayınevi
- Kurul, N. (2012). Kesintisiz zorunlu kamusal bilimsel eğitim. Eğitim-Sen Bilimsel Kurul Çalıştayı. Retrieved May 10, 2012, from <http://www.egitimsen.org.tr/>
- Kuzgun, Y. ve Deniz D. (2004). *Bireysel farklılıklar ve eğitimde yansımalar*(Böl.2). Kuzgun, Y. & Deniz, D. (eds.), Ankara: Nobel Yay.
- Kuzgun, Y. (2004). *Eğitimde bireysel farklılıklar; zekâ ve yetenekler*. (ed.) Kuzgun, Y. & Deniz, D. (eds.), Ankara: Nobel Yay.
- MEB Verileri (2007, 2008, 2009, 2010, 2011). *Mesleki ve Genel Öğretim verileri*. Retrieved March 23, 2012, from http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_organ_egitim_2011_2012.pdf
- Mikhael, S. (2007). A North American perspective: Canada and USA. *Uluslararası Mesleki Ve Teknik Eğitim Konferansı* (pp.157-174). Ankara: Yüksek Öğretim Kurumu.
- Odabaşı, B.(2012). Mesleki ve teknik ön lisan programlarında kalite arayışı: sınavsız geçiş. *EAB2012 Sempozyum*(pp.2179-2189). İstanbul: Yıldız Tek. Ün.

- ODTÜ Raporu (2012). *222 sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi* ile ilgili görüş ve öneriler. Retrieved April 18, 2012, from <http://www.oed.org.tr/oed/images/>.
- Öz, V. *Almanya eğitim sistemi (Almanya Mainz Başkonsolosluğu Eğitim Ataşesi)*. Retrieved April 01, 2012, from <http://www.junior.projevi.org/education/AlmanEgitimSistemiHakkinda.pdf>.
- Özdemir, E. *Alman meslek eğitim sistemi ve Türkiye ile karşılaştırılması*. Retrieved May 20, 2012, from <http://www.tobb.org.tr/AvrupaBirligiDairesi/Dokumanlar/Faaliyetler/MeslekiEgitim/Almanya.pdf>.
- Özer, A. (2012). *4+4+4 sistemi ile ilgili görüşler*. Retrieved April 18, 2012, from <http://www.kamudanhaber.com/sendika/egitimbir-sen/gaz-almak-icin-degil-sonuc-almak-icin-eylem-yapariz-h84689.html>
- Özkul, A. E. (2007). Mesleki ve teknik eğitimde uluslararası uygulamalar: Kore ve Japonya örneği. *Uluslararası Mesleki Ve Teknik Eğitim Konferansı* (pp.175-192). Ankara: Yüksek Öğretim Kurumu.
- PISA Verileri (2012). *PISA OECD ülke verileri*. Retrieved March 22, 2012, from http://www.pisa.oecd.org/pages/0,2987,en_32252351_32235731_1_1_1_1_1_1,00.html
- Reid, V. (2007). Vocation education & training. *Uluslararası Mesleki Ve Teknik Eğitim Konferansı* (pp.147-156). Ankara: Yüksek Öğretim Kurumu.
- Reinhard, R. (2007). Mesleki eğitim öğretim sisteminin güçlendirilmesi projesi. *Uluslararası mesleki ve teknik eğitim konferansı* (pp.147-156). Ankara: Yüksek Öğretim Kurumu.
- Saban, A. (2002). *Çoklu zekâ teorisi ve eğitim*. Ankara: Nobel Yay.
- Semerci, N. *Japonya ve Almanya eğitim sistemine genel bir bakış eğitim açısından Türkiye ile karşılaştırma*. Retrieved April 10, 2012, from <http://web.firat.edu.tr/sosyalbil/dergi/arsiv/cilt10/sayi1/159-1681.pdf>.
- Şen F. & Sedef, K. (1999). *Türkiye’den Avrupa topluluğuna göç hareketleri*. İstanbul: Önel yayınevi.
- Tatlidil, E. (1987). Yurtdışında çalışan işçi çocuklarının yurt dışında ve yurda dönüşlerinde eğitim sorunları. *Seminer Dergisi, Sayı.5*, 282-297.
- Tezcan, M.(1987). *Yurt dışından dönen gençlerin uyum sorunları, eğitim sistemi ve topluma uyum*. Ankara: Engin Kitabevi.
- TOBB(2012). *Alman mesleki eğitim sisteminde özel sektörün rolü ve ülkemiz mesleki eğitim ve oda sistemi için çıkarımlar. Almanya Mesleki Eğitim Raporu*. Retrieved April 22, 2012, from <http://www.tobb.org.tr/AvrupaBirligiDairesi/Dokumanlar/Faaliyetler/MeslekiEgitim/Almanya.pdf>,
- UNESCO(2012). *Education for monitoring report*. Retrieved March 23, 2012, from <http://www.unesco.org/new/en/education/themes/leading-the-international-agenda/efareport/>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2004). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yay.

